

НОЯБРЬ

11
суббота
1939 он
№ 260 (2960)
Сая 10 мүнгө

БҮРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКЦ(б)-ийн В.М.
Обкомой ба
БМАСОР-ийн Верховно
Советий Президиумий
ОРГАН

НОЯБРИН 7-до, УЛААН ПЛОЩАДЬ ДЭЭРЭ

СОВЕТСКЭ АРАДАЙ ЗЭСЭГТЭ ХҮСЭНҮҮДЭЙ ПАРАД

Столица дээгүүр, хүжэ үргэлж баянжар үзүүлдэг сайраа, Москвагийн улианууд ба площадьнууд гөө найжанаар шөмөгдөн, празничнаар суураатан байгаа. Демонстрантуудай олон тоото колхознууд, столицын центр-Улаан Плошадь тэвшэ ошоно.

Агуухе Октябрьска социалистическэ революциин 22-дохи ойн үдэртэ, Улаан Плошадь дээрэ тон хүүхүн ба празнична байна. 9 часта, «Кремлевскэ ханын дэргэдэ» бүхү трибунауд хүнүүдээр дүүргэгдэнхэй байба. Эндэ, ВКЦ(б)-ийн ЦК-гэй членүүд, СССР-ийн Верховно Советей ба РСФСР-ийн Верховно Советей депутатууд, Советскэ Союзай суута героинууд, Московско предпринимательнуудай али мэдэтэ стажанууд ба удариинууд, элитэ өрмөлтөд, инженерүүд, писательнууд, артистууд, художинууд, музыкантууд, хурагшанаар сугларба. Мүнөө, столицада айтшалажа ерөөд байһан Баруун Украинин ба Баруун Белоруссин Арадай Суглаануудай депутатууд—агуухе Советскэ Союзай шөнө граждэнууд болбол москвичануудтай хамта эндэ эрлэсэн.

Трибунауд дээрэ—дипломатическэ корпусай чинүүд, военнэ штабенүүд, советскэ ба гадаада дрессын хэдэн арбаад корреспондентнууд. Парадта хабаадагша Улаан Арминин ба Улан-Сэрэгэй Флудой частнууд, бүхү площадь дээрэ, зүб квадратуудаар жэрлэдэн жасгаба. Парадны командовадгаша, Советскэ Союзай Маршал С. М. Буденный болбол сэрэгүүдмэ зүбшан ябажа амаршалаа.

Улаан Плошадийн дүтэ шадар байгаа бүхү гөрүүдүд празничнаар шөмөгдөнхэй. Мавзолейн урдааа хараад байһан байшангай фасадтай центраална частда, гөө найжанаар зурагдаһан, Ленин ба Сталиний портретүүд байна. Гигантска — бага байһан дээрэ, «СССР-ийн ажалшадтай түрүү отряд—Бүхэсоюзна Коммунистическэ большевигүүдэй парти мандаг» гөһөн лозунг холоһоо харгадана. «Бүхү оронудай пролетаринар, нэгэдэгтү!»—гөһөн, коммунистическэ манифестын дүлэтэ үгэнүүд ород, испанска, немецкэ, французска, англиска ба китад хэлэнүүд дээрэ дахин-дахин дагтадана.

Арбан час. Нэрвемэ алигаташаланууд, амаршалгын абяанууд суураатана. Арми ба арал хадаа өөһөднгөө вожд нүхэр Сталиниие ба тэрэнэй үнэй соратнигуудмэ амаршалаа.

Трибуна дээрэ нүхэд: Сталин Молотов, Л. М. Каганович, Андреев, Микола, Берия, Шверник, Маленков, Димитров, Шкирятов, Щербаков, Мануильский, Булганин, Вышинский, Вознесенский, Покровский, Вахрушев, Бадаев, Горлин, Пронин, Николаева, Арсентьевский, М. М. Каганович, Бедендинов, Первухин, Меркулов, Малышев, Лихачев, Ванников, Сергеев, Зверев, Зотов, Кафтанов, Соснин, Хохлов, Деланов, Лозовский, Пospelов, Попов, Чернушов, Пальцев, Макаров, Михайлов, Громов, Мишакова ба бусад гарана.

Кремлинн сшасска воротанаа, оборонин Арадай Комиссар, Советскэ Союзай Маршал Е. Е. Ворошилов гарана. Парадны командовадгаша, Московско гарнизонной начальниг, Советскэ Союзай Маршал С. М. Буденный рапортыне абаад, дүхэр Ворошилов хадаа сэрэгүүдмэ зүбшан амаршалаа. Улаанармейскэ ба улаанфлотскэ нэрвемэ «ура» болбол Москва үтрөнэй саана, бүри холо хүрлэр сууратаана.

Сэрэгүүдмэ амаршалга дүүрэнэ. Нүхэр Ворошилов, мавзолейн трибуна дээрэ гарана. Тэрэ болбол улаанармейцууд, командирнууд, начальнигууд, комиссарнууд ба политхүдмэрилэгшад, хүдмэрилэгшэд, колхознигууд ба интеллигентнэ ажалтай хүдмэрилэгшэд ба польско панай дарлалтааа сүлөөлөгдөн, украинска ба белорусска арадуудай түлөөлөгшэд, үгэ хэлэн, хандана. ВКЦ(б)-ийн ЦК-гэй ба СССР-ийн правительствын даалгабаргаар, нүхэр Ворошилов болбол Агуухе Октябрьска Социалистическэ революциитэй дашарамдуудан, тэднине амаршалаа.

Баярай номогохон байдалда, үгэ бүхэниин тодоор дуулдана. Сталинка Наркомой үгмэ, гайхамшаг ороной түлөө, тэрэнэй ургалта ба халбаралтын түлөө, өөһөднгөө хүсэн түгэс Улаан Арминин түлөө, алдарт Улан-Сэрэгэй Флудой түлөө омогорхолдоор, Советскэ Союзай ажалта бүхэнэй зүрчмэ дүүргэнхэй үгмэ, Улаан Плошадь дээрэ сугларгашад, тэдэнтэй хамта бүхү орон болбол тон өхө анхаралтайгаар ба баяртайгаар соносоно.

Өөрингөө үгмэ дүүргэжэ, нүхэр Ворошилов ингэжэ хэлэнэ:

Манай агуухе ба сэсэн Сталин мандаг!

Плошадь дээрэ хэдэн минутын торшо соо, нүхэр Сталиний хүндэлдэ баярай «ура» сууратаана. «Интернационал» баяраар ханханаа. Буугай салют нэрвемэ.

10 час 30 минута. Команда үгтөнэ—сэрэгүүд ябажа эхилэнэ. Баярай марш эхилэнэ. Саашаа, Жуковскийн нэрэмжэтэ, агаар-сэрэгэй академиин соносоголдой колхозно ябана. Тэрэнине академиин начальниг, комдив Потеряев ба академиин военком, польковий комиссар Приезжев гэгшэд толгойлоно. Военнэ-инженернэ факультетэй хурагша орденот нүх. Воронцов туг барин ябана. Өөһөднгөө агуухе өхө ороной алдар солодо, үсөөн бөшө эрхим габилануудмэ харуулаһан Сталинка омог собокнуудмэ, трибуна дээрхэ алигаташаланууд дээр амаршалаа. Академиин хурагшадтай зэргэнүүд, Советскэ Союзай Герой майор Десницкий ба майор Баранов гэгшэд абалсаа.

Сталиний нэрэмжэтэ, механизаци ба моторизациин военнэ академиин түгмэ Советскэ Союзай Герой майор Лапутин баржжа ябана. Советскэ Союзай героинууд старша лейтенант Новиков ба старша лейтенант Семенов гэгшэд түгмэ үдэшэнэ. Улаан Арминин эрхим хүнүүд болбол Советскэ арадай зөбсөгтэ хүсэнуудэй боевой хүсэшадальмэ арбид халгада өсөмгүггөөр хүдмэрилэгшэ, академииде хурадаг байна. Улаан Плошадь дээрэ баярай маршад, академиин команда факультетэй хурагшадтай зэргэнүүдтэ, Советскэ Союзай 6 героинууд ба 53 орденот хабаадаба.

Улаан Арминин бүхү академиинуудмэ эгээл хуушанай академи, —Ленинэй ба Улаан Тугай орденуудаар шагнадаһан, М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ, военнэ академиин хурагшад гайхамшаг маршараа илгарана. Академиин начальниг, хоёрдохи рангын командир Хозин ба академиин военком, бригадна комиссар Батронов гэгшэд энэ колонны толгойлоно. Хасан нуурай дэргэдэх байлдаануудта алдаршанан ба дайсаднаа сүлөөлөгдөн, Заозерно сопка дээрэ улаан туг намилзуулаһан, Советскэ Союзай Герой капитан Мошляк, академиин түгмэ барин ябана. Тэрэнтай зэргэлдэ—Советскэ Союзай героинууд полковник Погодин ба капитан Левченко гэгшэд ябаба.

Хара шийельүүдмэ үмдөн моригуудай колхозно ервэ. Улаан тугта Ваткина дугмын үндэр дээрэ намилдана, тэрэнэй боевой корабльнуудан Советскэ Союзай

далайн хилэнүүдэй найдамта хамагаалагшан мүн болоно.

Сэрэгүүдэй олон тоото шөнө частнууд Улаан площадь дээрэ гарана. Арад болбол социализмын ороной илалтата армине халуунаар амаршалаа. Баруун Украинин ба Баруун Белоруссин сүлөөлөгдөнхэй арадуудай түлөөлөгшэд болбол москвичуудтай хамта боевүүдмэ баяртайгаар амаршалаа. Тэднэр болбол ахадүүгэй арадуудта, тэднэй ажабайдалтай хүшэр хүндэ минутамэ тухалахаа ервэн, сүлөөлөгшэ армине нэрвемэ аллодировалаа.

Буудалгын Московско дивизиин пешотной частнууд, площадь дээрэ монолитно жагсаалаар ервэн. Гайхамшаг габилануудмэ өөһөднгөө нягта жагсаалаар, өөһөднгөө строевой бэлдхэлгээр, бүгэдэниин дурахауэсчмэ татана. Боевүүд болбол винтовкатууд, гар пулемедууд ба гранатомедуудтайгөөр ябана. Тэднэр хадаа булад шлөмүүдмэ үмдөөд абахадаа, тэрэ минутамэ Улаан Плошадь, болбол үргэлжэ дабадгашагүй лангаруудуудар хулгадгашан шөнгөөр харагдана. Шөнө автоматическэ бууинууд, хүйтэн жаданууд ба булад стволнууд болбол байлдаандаа лекотни хүртэ хүсэной шийдэхэхи удашанармэ төмөгшэнэ.

Столицын ажалшадтай зөбсөгтэ отряднууд толгойлоно туг барина зүүгад хүнүүд ябана. Трибуна дээрэ сугларгашад болбол өөһөднгөө хуушан хани нүхэд, тон дутын таяилууд—1905 ондо Улаан Пресин дээрхи баррикада сайдаануудта хабаадагшад, улаангардейнууд ба улаан партизануудмэ харанад. Революциноно тулалдаануудай ветерануудтай нэгэн хамта, залуушууд-осовиахимовнууд, вороншиловскэ буудалгшадтай отряднууд, зөбсөгтэ студентүүдэй ябалсана. Аэрофлотой снайдот отряд, тэрэнэй зэргэнүүдтэ олон тоото эхиварууд, болбол боевой самолетуудтай штурвалнуудмэ баряад, амаршэ минутамэ бухуулар ба амаршэ дайсалда толгой дээрэ, зуугаад манган тонин металлэ агаарнаа талалээр болон байһанаа өхө оронойгоо урда демонстрирвалаа.

Плошадь хадаа минутын торшо соо шөнгүгү хоохон болоно. Тэрэнэй хүүдлэ, кавалерийскэ колоннууд тэрэнине дүүргэнэ. Гражданска дайнай жөлүнүүд, үзэгдөгшү адларар хушгадгашан улаан конница болбол нүхэр Сталинаар байгуулагдаһан, нүхэд Ворошилов ба Буденноор хүмүүжүүлэгдэнхэй нэгэдэхэ морин сэрэгэй боевой традицинуудмэ бүхлэр хадгалгашан ябана. Всаднигуудай буудалгын гайхамшаг. Подразделениин командирнууд болбол мавзолейн трибунын урдуур гарахадаа, алашама хурса хальмэнүүдээрэ салют үгэнэ. Колхозно бүхэнэй строей колхозон тачаланууд хадаа сэг үргэлжэ алдар солдор дүүргэдэг атавануудта адалар үзэгдэнэ. Улаан кавалерийн хүсэшадальмэ сэг үргэлжэ ургана. Мүнөөдөр, зрительнууд

болбол конницы үдэшгшэ морито кавалерийн хүнгэн буунууд хадаа тон өхөөр найжараа гэжэ харана: тэднэр болбол резиново шийанууд дээрэ зөөлөхөнөөр мухарна. Энэ багахан деталь болбол байлдаанда артиллерийн манеренностине тон өхөөр арбидхана. Трибунануудай урдуур, самокатионууд шөмөгшүггөөр гарана, тэрэнэй хүүдлэр, Улаан Арминин боевой тугууд дор жагсахаар хэзээ бүхэндэ болон байһан тэрэнэй резерв, столицын спортивно обществонуудай велосипедистнуудэй своено поле ябана. Плошадь дээгүүр мотоциклистууд—пулеметчигүүд үнгэрэнэ. Тэднэй баталон бүхэн хадаа богонихон болзор соо олон километрн маршануудмэ хэжэ шададаг, буудалгын тон өхө хүсэной подразделени мүн болоно.

Эсвэтэ, Улаан Арминин омогорхолон — артиллерийскэ частнууд хадаа улаан площадинэ уни удаан эвэлэнэ. Артиллерийн вороншиловскэ залпын хүсэной гайхамшаг ба бүртгэй. Сталинка табанжалнуудтай торшо соо, советскэ арал болбол социализмын агуухе ороной саяншэне хилэнүүдмэ эбдэхэө һөдөнхэй амаршэ армине бутасохожо ба угы хэжэ шададаг, хүсэн түгэс зөбсөгшэжмэ байгуулаа. Тэрэнэй хүүдлэ, площадь дээгүүр, алдэ олон янзын калибруудай бууинууд үнгэрэнэ. Грузинугуудай принцип дээрэ —пушкатууд ба гаубипанууд. Танкеткатуудай принцип дээрэ—противотанкова пушкатууд.

11 час 35 минута. Бронетанкова частнуудай маршине нэгшэ хүсэн түгэс танкатууд площадь дээгүүр сахилгаан шанги хурдан скоростөөр үнгэрэнэ. Боевой бэлдхэлэй отличник, залуу лейтенант—орденот нүхэр Андреевэй жоолодожо ябаһан түрүүшын машинин нэвэмэ башин дээрэ улаан туг намилзан ябана.

Плошадь дээгүүр бронешашинауд шөмөгшүггөөр мухарина. Хэдэн зуугаад, хүсэн түгэс танкатууд—хөрмүүд, артиллерийскэ хүсэтэ зөбсөгшэжмэ ба пулеметно тон өхө уурхайнуудтай хуурай замай бронесуудай, площадь дээрэ харагдахадан нэрвемэ аллодментнууд болоно. Орон болбол өөһөднгөө залуу, гайхамшаг патриотуудта тон өхө техникне найданан байна.

Танкатууд болбол газар дээрхи зөбсөгтэ хүсэнуудмэ холбоно. Олонтоото, хэдэн зуугаад эрлэхгэр летчигууд хадаа ноябриин 7-ной парадта, өөһөднгөө ниндэлгын үндэр мастерствоо улаан столицодо харуулахаар болон байгаа. Гөбшөө, уларил тойбо хэлэн байна.

ГУМ-ын байшан дөөхөнүүр, табан боевой самолетууд үнгэрэнэ. Военнэ парадтай хүүшын хабарадагшадмэ үдэшгэ, трибунанууд дээрэ байгшад болбол алигаташалануудуудар боевүүд ба командирнуудмэ, Советскэ Союзай зөбсөгтэ хүсэнуудэй алдарт түлөөлөгшөдмэ амаршалаа.

Московско «Станконормаль» заводой стахановка-револьверщица А. И. Коротева болбол Улаан Армида ошоһон, револьверне автоматуудай наладчигай орондо хүдмэриллэ. Нүх. Коротева 4 автомата хүдмэриллөөд, нэгшэ голодоһо хэжүгү.

Эхэ театрта болоһон баярай заседани

1939 оной ноябриин 6.

СССР-ийн Эхэ театр—празничнаар гөбөгдөнхэй. Байшануудай колхознуудай хоорондо, Маркс, Энгельс, Ленин, Сталиний портретүүд холоһоо ялараа харагдана.

Ноябриин 6-най үдэшлэн, Эхэ театр соо, Центральна ба Московско партийна, советскэ, профсоюзна ба общественэ организацинуудай, хүдмэрилшэд—стахановууд ба удариинуудай, интеллигенциин хабаадагшадтайгаар, Агуухе Октябрьска Социалистическэ революциин XXII ойдо зориулагдаһан, Московско Советей торжественнэ заседани болоно.

18 час. Театрай тон өхө, олон ярусна зал болбол хүнүүдээр дүүргэгдэнхэй байба. Эндэ, ВКЦ(б)-ийн ЦК-гэй, ВКЦ(б)-ийн МК ба МКГ-гэй членүүд, СССР-ийн Верховно Советей ба РСФСР-ийн Верховно Советей депутатууд, Арадай Комиссарнууд, ВЦСПС-ий ба профсоюзнуудай центраална комитетуудай членүүд, Моссоведэй, районно советай депутатууд, Моссолиполкомной членүүд, Советскэ Союзай Геройнууд, Хүдмэрилшэн-Тарашанай Улаан Арминин ба Улан-Сэрэгэй Флудой али мэдэтэ хүчтүүд, наука ба техникын эрхим түлөөлөгшэд, литература ба искусствын деятельнууд, социалистическэ ажалтай мастернууд сугларба. Тэдэнтэй хамта, празнич болбол Москвада байгаа, Баруун Украинин Арадай Суглаанай ба Баруун Белоруссин Арадай Суглаанай депутатуудмэ—социализмын ороной шөнө граждэнуудмэ баярай оршомбайдалда утгана.

Президиумдэ, нүхэд И. В. Сталин, В. М. Молотов, Е. Е. Ворошилов, Л. М. Каганович, А. А. Андреев, А. И. Микола, Л. П. Берия, Н. М. Шверник, Г. М. Маленков, Г. М. Димитров, М. Ф. Шкирятов, Н. А. Булганин, Л. Ш. Меликис, А. С. Щербаков, С. М. Буденный, В. П. Пронин, Н. А. Михайлов, Г. М. Попов, В. Е. Макаров, П. С. Тарасов, С. И. Яковлев, К. Ф. Калашников, И. А. Гракня, Г. Н. Пальцев, А. И. Запорожец, П. Н. Пучугин, А. М. Петов гэгшэд ервэн.

Час үлүүтэй үргэлжэлэн, нүхэр Молотовой доклад болбол дэлгэршэжэ анхаралаар соносоголдон ба халуун аллодментнууд дээр нэгэтэ бөшө таһалдан байна.

Баярай заседанида хабаадагшад болбол ВКЦ(б)-ийн Центральна Комитет—нүхэр Сталинка ба СССР-ийн Арадай Комиссарнуудай Советей түрүүлгшэ — нүхэр Молотово амаршалануудмэ нэрвемэ аллодментнууд доро хүргэбө.

Баярай заседаниин дүүрхөдөн, тон өхө концерт болоһон байса.

Октябриин Социалистическэ Революциин XXII ойдо зориулагдаһан баярай заседани

Гүрэнэй Бурят-Монгол театрай байшан болбол Октябрьска Социалистическэ Революциин XXII жэлэй ойдо зориулагдаһан плакат, лозунг, портретүүдээр шөмөгдөнхэй байба. Ноябрьрин 6-най үдэшлэн, тэрэн тэвшэ, Улаан-Уда городской предприниматуудай ба учрежденинуудэй түрүү хүнүүд—БМАСОР-ийн Верховно Советей депутатууд, стахановууд, удариинууд, отличнигууд, интеллигентнууд ба бусад ошоно.

Орд драмын театрай залаар дүүрэн зон сугларбад. Үдэшын 6 час болобо. СССР-ийн Верховно Советей депутат, партиин Бурят-Монгол обкомой секретарь нүхэр С. Д. Игнатьев, РСФСР-ийн Верховно Советей депутат, ВКЦ(б)-ийн обкомой секретарь нүхэр Д. Ц. Цыремпилов, Улаан-Удын депогей машинист, орденот нүхэр Калинин, партиин Улаан-Удын Горькомой секретарьнууд нүхэд Татьяна, Сидянов ба бусад хадаа президиум

мэй хуурине эвэлэбө. Хүндэтэ президиумдэ, хунтүрэнэй гени, нүхэр Сталин түрүүтэй, ВКЦ(б)-ийн ЦК-гэй политбюрогой членүүд ба нүхэд Маленков, Димитров ба Тельман гэгшэд хунгадаба.

Агуухе Октябрьска Социалистическэ Революциин XXII-дохи ойн тухай нүх. С. Д. Игнатьев доклад хэбө. Улхатүгэс доклад соогоо, 22 жэлэй торшо соо Советскэ Союзай туйлаан агуухе илалтанууд, зөхбөн байгуулагша советскэ арадай хухюу саянэлгн ажабайдал ба СССР-ийн хүсэ шадлай туйлай өхөөр ургалан тухайн хэлхэ зуураа, капиталистическэ оронуддахуу арад зоной ашаланата байдал ба Европодо, Азида үүсхэдэй гаранан дайн сэрэгэй тухай тон тодорхойтоор хэлэе. Нүхэр Игнатьев хадаа «Агуухе Сталин мандаг!»—гөд, өөрингөө докладды дүүргэхэдэн, зал соо хууһан зоной нэрвемэ

аллодментнууд ба «ура» хашхаралдан, хүл дээрэ боджо, «—Арадуудай вожд нүхэр Сталин мандаг!» гөһөн, хүсэтэ оваци хүнхинэнэ.

Тийнээр байтар, жэгдэхөн алахаар гөшхөлгөн, хүр жабхаланта Улаан Арминин боевүүд ервэжэ, баярай заседанине амаршалаа. Халхын голдо болоһон байлдаанда хабаадалсаан, политругүй орологшо нүх. Башинов хадаа трибуна дээрэ гарана.

—Нүхэдүүд! Хүдмэрилшэд, колхознигууд, советскэ интеллигентнууд! Таашарта, алдар солото улаан пограничникуудай зүгһөө большевистскэ, пограничникуудай амаршалгмэ хүргэнэм—гөжэ, мэдүүлхэтөө хамта, —«Биднэр, героическа Улаан Арминин боевүүд болбол, хэрбөө манай газар дээрэ дайсанай орохо болоо наань, Эхэ оро-

нойгоо зуун-наянгурбан миллионно арадтайа хамта, Сталиний түлөө, коммунизмын түлөө гөһөн түгэс хүсэтэ туг доро жагсажа, дайсадыне үгн хэхээр баян байнабди»—гөжэ, торжественнэ мэдүүлһэн байна.

Социализмын хүсэтэ Арминин боевүүдэй түлөөлөгшэд хадаа зал соо хууһан хүнүүдэй нэрвемэ аллодментнууд ба «ура» хашхаралгаар утгадана.

Арадуудай агуухе вожд нүхэр Сталинда, тэрэнэй боевой соратнигууд — нүхэд Молотово, Ворошиловто альгэгдэхэ амаршалгын телеграммануудмэ, эндэ сугларгашад хадаа тон өхө баяртайгаар баталан абаба.

Энэний хүүдлэр, баярай заседани дүүрөө. Тийгээд, концерт харуулагдаа.

АГУУЕХЭ ОКТЯБРЬСКА СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ РЕВОЛЮЦИИН ХХII ОЙЕ ҺАЙНҮДЭРЛЭЛГЭ

КАБАНСК

Ноябриин 6-най үдешин 7 часа, аймагй центрдэх культа турмы байшан соо, Октябрьн Революциин ХХII жэлэй агууехэ ойдо зориулагдана, олонзонтой баарай заседани болоһон байна.

ХОРИ

Хорин аймагй центрдэхки ажалшад хадаа Агууехэ Октябрьскэ Социалистическэ революциин ХХII жэлэй ойе угаа ехэ дэбжэлтэйгээр угтаба. Ноябриин 6-ай үдэр, сокултурын байшан дотор үнэгэргэгдөн баарай заседанида тон олон ажалшад суглараа. Эндэ, Советскэ засагай жэлүүдэй торшодохи манай ороной илалтанууд гусаа, тодо һонор ба һонирхолтой докладые партиин айкомой секретарь нүхэр Языков хэбэ.

Миний метод

Би, Кяхтын педучилещин гурбадахи курсын студентүүдэй дунда агитатораар хүдэлмэрилнэб. Агитатораар хүдэлмэрилхэ—энэ хадаа хүндэтэй ба харюусалгатай хэрэг, энзэгээрэ өмгөрхөнб.

Түрүүшынгээ занятиие, «Советскэ Союз—дэлхийн пролетаридай Эхэ орон»—гэһэн темээр ябуулан байнаб. Занятия һонирхолтойгоор ба һайнаар үнэгэргэхин тула һайса бэлдхэдэг ба занятида тусхайта учебнигүүдые, һуралсалай бүхн хэрэгсэлүүдые хэрэглэдэг байнаб.

Занятия үнэгэргэхэдэг, темнигээ материалнуудые богонихоор хэлжэ үгэһоний һүүээр, кружотго хабаадалсагшад—студентүүд хадаа ойлгодоогүй асуудалнуудаа асуухадань, тэдэндэнь харюу үгэдэг, нимэ методээр занятия ябууланб.

Б. ГАНЖУРОВ.

Агитационно хөдөлмэриие бори үргэнөөр ябуулах

Би хадаа №7 һунгуулин участка агитатораар хүдэлмэрилнэб. Һунгалтадай дунда хорн шахуу занятинуудые ба хөөрөлдөөнүүдые үнэгэргөөб.

Советскэ правительствын сасэн мэрвэн гададын политика тухай нүхэр Молотовой докладые дуулаад байхада, миний һанал болбо советскэ зуун-наянгурба миллионно арадайгаа хүсэн түгээ голостой нэгдэнэ.

Верховно Советдэй ээлжэтэбашэ V сессиин тогтоомжонунд хадаа бүхн арадые, төршэлэн намайе, шэнэ илалтануудэй зоригжуула. Би болбо агитационно хүдэлмэрэ идеинэ-политическэ дэвдэ хэмжээдэ ябуулахын ба Сессиин материалнуудые ажалшадта гүнзэггээр ойлгуулшин тулэе бүхн хүсөөрөө оролдохоб.

М.М. Бухарин — Селенгын госпароходствын агитатор.

Армянска ССР-эй габияатэ артистка Айкануш Багдасаровна Даниелян гэгшэдэ СССР-эй арадай артисткын нэрэ зэргые олгохо тухай

ССР Союзай Верховно Советдэй Президиумэй Указаар, Спендиаровой нэрэмжэтэ опера ба балетин, армянска гүрэнэй театрай солистка, Армянска ССР-эй габияата артистка Айкануш Багдасаровна Даниелянда СССР-эй арадай артисткын нэрэ зэргэ олгогдобо.

(ТАСС).

Һунгуулин Окруж-ной Комиссинуудай Байха Гэрнүүд

РСФСР-эй Верховно Советдэй Президиум болбо ажалшадай депутатуудай сельскэ ба поселково Советүүдтэ Һунгаха Һунгуулин Окруж-ной комиссинууд болбо өөрингөө Һунгуулин округ соогоо байха ёһотой гэжэ тогтообо.

Дэбжүүлэгдөн кандидатуудай регистрацие үнэгэргэхин тула, төршэлэн, округ соохи Һунгалтаудай үнэгэргэхэдэг тодорхойлхын тула, Һунгуулин Окруж-ной комиссинууд болбо общественнэ организацинуудай, ажалшадай общественнуудай түлөөлгөшэдэй, хэблэлэй түлөөлгөшэдэй хабаадалгын хангагдахаар гэрнүүдтэ суглараха ёһотой.

Сталинска блогй шэнэ илалтые хангаха

Сурпын коллективэй митингын резолюциһэ

Алдарт советскэ арадай агууехэ бүлэбэй, Баруун Украинин ба Баруун Белоруссин ажалшад ороло хадаа манай ороной арадаар тон халуунаар утгадана. Төршэлэн, бидэнэр, Селенгын госпароходствын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэришэд болбо энэ историческэ событиие гүнзэггэ баараар, һайшаалаар угтабади.

Верховно Советдэй ээлжэтэбашэ V сессиин шидхэбэригүүдтэ харюу болгон, Сталинска Гурбадугаар Табачнивалэй нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованиие бүри үргэн далайтэйгээр дэбжүүлжэ, үйлдэбэриин шэнэнүүд илалтануудые туйлахади.

Баһа, ажалшад дунда агитационно-массова хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулжа, нотагуудай Советүүдтэ Һунгалтануудые идеинэ-политическэ дэвдэ хэмжээдэ үнэгэргэжэ, Сталинска блогй шэнэ илалтые хангахади.

Һунгуулин Кампание Эрхимээр Үнэгэргэе! Агитационно Хүдэлмэриин Резульгат

Петропавловка (манай соборһоо) Боргой «Огневод» совхозой (Зэдн аймагай) дэргэдэ агитационно-массова хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулагдана. Совхозон дэргэдэх агитколлективтэ хамтадаа 43 агитаторнууд хүдэлмэриленэ. Эдөнэр болбо эмхитэй һайнаар хүдэлмэрилһонэйгөө результадта, СССР-эй, РСФСР-эй, БМАССР-эй конституцинуудые ба Бурят-Монгол республикын нотагуудай ажалшадай депутатуудай Советүүдтэ депутатуудта Һунгаха Һунгалтын положениие советскойгоо хүдэлмэришэдтэ танилсуулаа. Гадна, агитаторнууд бүхэн занятия хэхэдэе, уласхоорондын байдалай тухай һуулай һо-

нинуудые Һунгалтада хэлжэ үгэдэг байна. Агитколлективтэй хүтэлбэрилжэ, агитатор нүхэр Р. И. Ильин болбо 20 шахуу занятия ба хөөрөлдө хэбэ. Тэрэ хадаа занятида һайнаар бэлдхэжэ, ехэ һонирхолтойгоор ябуулана. Тус агитколлективтэй хүдэлмэриие алахын кампанинуудтай зохицуулан ябууланһонэй результадта, үдэрйгөө даабариануудые үзүүлэн дүүргэдэг хүнүүд, һуулай үедэ илангала олоһорно. Жэшэхэдэ, нүхэр Жаркой, Лиханова, Доктоев ба бусад даабараа саг үргэлжэ 150-160 процент хүртэр дүүргэнэ.

Цыб. Алтайский.

Һунгалтад-отличнигууд—Һунгуулин Комиссинуудта

Улан-Удын пригородно район доторхи Һунгуулин Окруж-ной ба участкаво комиссинуудай составта, 247 түрүү хүнүүд—стахановцууд, удариңууд, служашинар, советскэ интеллигентнууд дэбжүүлэгдэе. Эдөнэй дунда, эхин ба хүсэдбашэ дунда Һунгуулин Окруж-ной ба участкаво комиссинууд бии. Жэшэхэдэ, 1919 ондо граждаска дайнай участник—партизан, мүнөө, № 35 дунда Һунгуулин директор Николай Сергеевич Котов болбо Һунгуулин 23-дахн участкаво комиссин түрүүлэгшын оролгошодо томилогдон байна. № 35 дунда Һунгуулин хадаа 1938-1939 онуудай һура-

салай жэлүүдтэй программые тон үндэр показателнуудтайгаар дүүргэе һэн. Баһа энэ оной һуралсалай жэлые һайн бэлдхэтэйгээр угтаба. Төршэлэн, № 15 Окруж-ной комиссин түрүүлэгшэдэ Д. В. Доктоев (№ 20 хүсэдбашэ дунда Һунгуулин директор) дэбжүүлэгдэе. Мүн энэ Һунгуулин Һунгалта Антониде Николаеве болбо № 10 Окруж-ной комиссин секретаряар томилогдоо. Эдэ бүхн хадаа, болохоо байгаа Һунгалтануудай бэлдхэдэ Советскэ интеллигентнуудтэй армин тон активнаар хабаадалсажа байһые харуула.

Ц. Ор.

Һунгуулин Комиссинуудта Түрүү Хүнүүд Томилогдоо

Бурят-Монгол республикын ажалшад болбо нотагуудай Советүүдтэ Һунгаха Һунгуулин кампание өхилжэ тухай, Һунгалтын үдэр тухай РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Советүүдтэй Президиумүүдтэй Указуудые баараар угтаһан байна.

Мүнөө, Улан-Удэ городой Центральна район дотор 28 участкаво ба 87 округууд байгуулагдаа. Участкаво ба округной комиссинуудтэ үйлдэбэриин түрүү хүнүүд—стахановцууд, удариңууд, инженерно-техническэ хүдэлмэришэд, врачууд ба Һунгалтанууд дэбжүүлэгдэе.

Һунгуулин участкаво комис-

синуудта 252 ба Окруж-ной Комиссинуудта 435, хамта 687 хүнүүд томилогдоо. Тэдэнэй дунда, Улан-Удэ городой, Центральна полилинскийн врач нүхэр Холопова Анна Павловна хадаа Һунгуулин №6 участкаво комиссин член болгодобо.

Нүхэр А. П. Холопова хадаа Центральна полилинскийн дэргэдэх профсоюзна комитеттэй түрүүлэгшээр хоёрдох жэлэе хүдэлмэрилжэ байна. Төршэлэн гадна, нүхэр Холопова болбо эрхим агитаторнуудай нэгэн болоно.

Д. Ц.

Һунгалтанууд

РСФСР-эй Верховно Советдэй Президиум болбо, Һунгуулин кампание үедэ, бусад союзна кампание үедэ, али автономно республикын территория дээрэ, нүүжэ ошоод байһан бүлэг Һунгалтад болбо ажалшад депутатнуудай өөһэднүгөө нотагуудай Советүүдтэ Һунгалтануудта хабаадажа

шадаха байна гэжэ тогтообо. Энэһэй тула тэдэ Һунгалтад гаража ерһөн төрө республикында Һунгалтанууд тухай положенеер тогтоогдоһон форматуудаар Һунгуулин тусгаар округууд гү, али Һунгуулин участкавоуд байгуулагдаха ёһотой.

АГИТАТОРТА ТУАЛАМЖА

Һунгуулин участок ба Һунгуулин округ

Һунгалтануудые үнэгэргэхэ үедэ, Һунгалтадай бүхн составын Һунгуулин округуудта хубаагдана. Һунгуулин округ хадаа элдэб явзын принципүүдөө байгуулагдаа: хүн зоной тоогоор гү, али хүнзоной тооһоо дуудыдаггүйгөөр, ороной территориян частнуудаар. Жэшэхэдэ, Бельгидэ, административна-территориальнэ тус тус единицуудын Һунгуулин округууд болоно: Намюр, Лимбург, Люксембург провинцинууд болбо Һунгуулин тусхайта округууд болодог. Олонхи ороонуудта (Англи, США, Франци) Һунгуулин округ бүхэн, нэгэ нэгэ депутатуудые элгээдэг байна.

Гансал манай орондо Һунгуулин Сталинска законой ёһоор, Һунгуулин округуудые эмхидхэхэ хадаа Һунгалтадай бодото тэгшэ эрхые, Һунгалтадага депутатдай нягта холбоо хангана. Һунгуулин округ бүхэндэ, голосовани хадаа, буржуазна ороноудайхидтал адалн списогуудээр баш, харин тус тус кандидатура бүхэн тусаа хөгдөнэ.

Союзай Советтэ Һунгаха Һунгуулин округуудые байгуулахын принципүүд хадаа Национальностнуудай Советтэ Һунгаха Һунгуулин округуудые эмхидхэхын принципүүдөө илангай байгаа һэн, юб гэхэдэ, СССР-эй олонтоото арадуудай специфическэ национальнэ интересүүдые дүүргэжэ орган байһан тула Национальностнуудай Совет ошо үүргэтэй ба удхашанартай байна.

Союзай Советтэ Һунгаха Һунгуулин округууд болбо нимэ принципээр байгуулагдаа: һэн нэгэ округта 300 мянган хүнзон ороһон, тийхэ зуураа округууд бүхэн нэгэ нэгэ депутат элгэһэн байна. Национальностнуудай Советтэ Һунгаха Һунгуулин округууд болбо нимэ принципээр байгуулагдаа: һэн: союзна республика бүхэн Һунгуулин 25 округуудта хубаагдана, автономно республика бүхэн Һунгуулин 11 округуудта, автономно область бүхэн—Һунгуулин 5 округта хубаагдана ба национальнэ округ бүхэн Һунгуулин нэгэ округ болоһон байна.

Национальностнуудай Советтэ Һунгаха Һунгуулин округуудые нимээр эмхидхэхэдэ хадаа СССР-эй бүхн ехэ ба гага арадуудай хүсэд дүүгрэн, тэгшэ эрхые хангана ба Советскэ засагай национальнэ политикын принципүүдтэй хүсэд дүүрэнээр зохилоно.

Бурят-Монгол АССР-эй нотагуудай Советүүдтэ Һунгаха Һунгалтын закон болбо Һунгалдан Советүүд хадаа тоогойгоо талаар, тон ехэ гү, али дэн бага байхагүйн тула, аймаг, гораг, сельсовет бүхэнэй ошо өөрө байдалые харалсажа, ажалшад депутатнуудай тусхайта Советүүдтэ Һунгаха Һунгуулин округуудые байгуулахын тусхай нормануудые тогтооһон байна.

Аймаг бүхэндэ, ажалшад депутатнуудай аймагай Советтэ Һунгаха 60-һаа олон башэ ба 25-һаа үсөөн башэ округууд тогтоогдоно. Городскэй Советүүдтэ Һунгал-

тануудай талаар—350 хүнзонтой округууд байха, зүгээр Һунгуулин 25 округуудһаа үсөөн башэ. Улан-Удэ городто—Һунгуулин нэгэ округ болбо 500 хүнзон бүхэндэ тогтоогдоно. Городскэй районуудта Һунгуулин округуудые байгуулахын нормь—нэгэ округта 500 хүн, зүгээр 35 округуудһаа үсөөн башэ. Сельскэ, сомоной, хошунай, поселково Советүүдтэ Һунгаха Һунгуулин округуудые байгуулахын нормань—25-һаа олон башэ ба 9-һөө ү өөн башэ Һунгуулин округууд.

Голосованин процессине хүнгэдэхын, бюллетенинүүдтэй тоололгы тугагдахын тула, Һунгуулин участкавоуд байгуулагдаа.

Һунгуулин Сталинска закон болбо Һунгуулин территориальнэ участкавоудые бии болгоно, төршэлэн, болшипануудай дэргэдэ, суданууд дээрэ ба бусад газарнуудта Һунгуулин участкавоуд байгуулгы уридшалан хараалана.

Һунгуулин участкавоуд болбо городто ба еханүүд сельсоветтэ, 1500-2500 ажаһууншадһаа байгуулагдаа. 2 мянгаһаа доошэ хүнзонтой сельсовет болбо, гүрмэй ёһоор, Һунгуулин нэгэ участкаво болоно, зүгээр хэрбээ төрөнэй составта, 500-һаа үлүү хүнзонтой деревнинуудтэй байгаа һаа, тэдэнэр Һунгуулин тусхай участкавоуд болоно.

100 хүн зонтой поселогуудта (манай республикын хойто районуудта шэнэ поселениүүд байдаг) Һунгуулин округуудые байгуу-

гы хараалагдадаг байһанда, хүнүүд тухай Сталинска анхарал тодоор харагдана. Энэ анхарал болбо 50 хүнтай воинско часть бүхэндэ Һунгуулин тусхай участкавоуд байгуулаха эрхые олгоһондошэ харагдана. Һунгалтануудта бэлдхэдэ ба төрөнэй явсада, Һунгуулин участкаво болбо тон ехэ ба харюусалгата үүргые дүүргэдэг байна.

ССР-эй, РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Советүүдтэ Һунгалтануудай үедэ, Һунгуулин участкаво болбо Һунгуулин округой хубинь болодог байгаа. Мүнөө, нотагуудай Советүүдтэ Һунгалтануудай үедэ, Һунгуулин нэгэ участкавогй территория дээрэ Һунгуулин хэдэн округууд байха байна. Энэ болбо, Һунгуулин участкавоуд ба Һунгуулин округууд олон явзын принципүүдээр эмхидхэгдэдэг дээрһонэй болоһон байна. Тогтоогдоһон тоото хүнзонһоо тусхайта Советтэ нэгэ депутатые Һунгахын тула хөгдөлөн Һунгуулин округ байгуулагдаа. Һунгуулин участкавоуд байгуула болбо тус тус участкаво ажаһуудад бүхн Һунгалтада голосованин процессине нэгэ газарта эмхидхэхын тула хөгдөнэ.

Округ ба участкаво болбо, олонхи ушарнуудта, адал байдаггүй. Жэшэхэдэ, СССР-эй Верховно Советтэ Һунгалтын үедэ Союзай Советтэ Һунгаха округууд болбо 300 мянган хүнзонһоо байгуулагдаһан байгаа, тиймэһэе бюллетенинүүдые үгэхын тула, тиймэ олон тоото Һунгалтада Һунгуулин бөөе даанхай, нэгэ участкаво эмхидхэгдэжэ шадагдахагүй байһан мэдэтэй байна. РСФСР-эй Верховно Советтэ Һунгаха округууд болбо 150 мянган хүнзонһоо, БМАССР-эй Верховно Советтэ Һунгаха округ 6 мянган хүнзонһоо байгуулагдадаг байгаа,

мүн тиймэ эе тоото Һунгалтада, Һунгуулин нэгэ участкаво бии болгодожо шадагдахагүй байһан али. Тиймэһэе, СССР-эй, РСФСР-эй ба БМАССР-эй Верховно Советүүдтэ Һунгалтануудай үедэ, Һунгуулин участкаво болбо Һунгуулин округай зарим хубинь болоһон байгаа.

БМАССР-эй сельскэ Советүүдтэ Һунгалтануудай үедэ, Һунгуулин участкаво болбо, нэгэ округта 100 хүнзонтой байха нормоор тогтоогдоно. Бюллетенинүүдые абалгын тула нимэ тоото Һунгалтада, Һунгуулин тусхай участкаво эмхидхэхэнь практическа аргагүй ба оройдошөө таарахагүй байна. Хэрбээ, голосование хэдэн газарнуудта—сельскэ Советүүдтэ Һунгаха участкаво амидань, аймагуудай Советүүдтэ Һунгаха участкаво амидань эмхидхэхэ болоо һаа,—Һунгалтада тон таарамжагүй байха һэн.

Эдэ бүхн ушар байдалнуудые харалсажа, нотагуудай Советүүдтэ Һунгаха Һунгуулин участкавоуд болбо Һунгалтада ехэшэ амар болгоһын тулада, бүхн нотагуудай Советүүдтэ голосование нэгэ газарта, нэгэн доро үнэгэргэдхээр эмхидхэгдэнэ.

Тиймэ дээрһэе, сельскэ, сомоноудай, хошуунуудай, поселогуудай Советүүдтэ Һунгалтануудай үедэ, Һунгуулин нэгэ участкавогй территория дээрэ, Һунгуулин хэдэн округууд байха байна. Аймагуудай Советүүдтэ Һунгалтануудай үедэ, Һунгалтануудай нормонуудһаа дулдидан, зарим ушарнуудта, Һунгуулин участкаво болбо Һунгуулин хэдэн округуудта нийтэ байха гү, али Һунгуулин округтай тааралаха гү, али Һунгуулин округай зарим хубинь боложо шадаха байва. Тиймэ ушар хадаа городскэй

Советүүдтэ Һунгалтануудай үедэ ба городуудай району Советүүдтэ Һунгалтануудай үедэ үзэгдэ хэдэе болохо.

Һунгуулин участкаво бүхэндэ ажалшад депутатнуудай нотагуудай Советүүдтэ Һунгалтануудай тула, алдар, нэрэ, обог, наза ажаһуудад газар, мүн төршэлэн ажалшад депутатнуудай тусхайта Советтэ Һунгаха Һунгуулин округуудай номернуудтай заагатайгаар, алфавитна ёһоор зохиогдоһон, Һунгалтадай нийтэ списогууд байха.

Тэрэ болбо, Һунгалта бүхэнэй нэрэнүүдтэй зэргэсүүлжэ (Һунгалта бүхэнэй ажаһууншад газарһаа дулдидана) Һунгалта хадаа Һунгуулин ямар округ сельскэ Советтэ голосовалаха байһанин, Һунгуулин ямар округ соо поселково Советтэ голосовалаха байһанин, Һунгуулин ямар округ соо аймагай Советтэ голосовалаха байһанин табидагтай байна гэжэ харуулана.

Энэнтэй зохицуулан, Һунгалта хадаа сельскэ Совет ба аймагай Советтэ Һунгаха гү, али райондотой мэдвэгтэй городуудта Кяхта, Дундастрой, Мысовскэ городскэй Совет ба аймагай Советтэ гү, али районуудай хубирилгатай городуудта (Улан-Удэ город)—городскэй Советтэ ба райондотой Советтэ Һунгаха Һунгуулин бюллетенинүүдые абаха байла. Тус тус Советүүдтэ Һунгалтанууд бюллетенинүүд хадаа ажил үнэгүүдтэй байна. Голосовани тоололго хадаа Һунгуулин округ бүхэндэ тус тусань хөгдэхэ байла.

В. КРЕПША

Хариусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.